rida elumaju ja sisustisi avalikele asutisile ja organisatsioonele. K. on avaldanud ka artikleid Eesti Kunsti Aastaraamatuis jm.

Isikl. jm. saadud andmed.

H. K-s.

KUUSKEMAA (end. perekonnanimi kuni 1936 **Kuuskmann**), **Betty (Marie Elisabeth)**, näitlejanna, sünd. 16. I 1879 vkj. Hageri khk. Mäeküla mõisa aidamehe Andres Jõggis'e tütrena, õppis Hageri khk- ja Tallinnas K. Niclasen'i (vt. *Suppl.*) elementaarkoolis, mille lõpetas, ja töötas 1899—1901 lilleärides. „Estonia" seltsi laulukoori liikmena sattus K. asjaarmastajana lavale 1897, hakkas a-st 1898 järjekindlalt esinema näidendeis, laulumänges ja operetes. A-st 1906 peale, mil „Estonia" näitlejaskond sai kutseliseks, on ta kutselise näitlejannana püsinud seal vahetpidamatult. K. on a-st 1908 abielus näitleja (praegu ametnik) August Kuuskemaaga. — Pärast mõningaid otsinguid kujunesid K. lavaliseks alaks kangelasemade, samuti kannatajate emade ja naiste osad draamas, karakterosad näidendis ja koomiliste eitede osad naljamängus ja operetis. K. anne esineb õige avarapiirdelisena, esitades igal eri alal hulga veenvaid, iseloomukindlaid, elamustihedaid ja detailselt läbitöötatud kujusid. K. nimetati 1931 „Estonia" seltsi poolt teeneliseks näitlejannaks.

„Teater" 1939, nr. 1; „Varamu" 1939, nr. 2; isikl. jm. saadud andmed.

H. K-s.

KÕLL, vt. **KOELL.**

***KÕPP, Juhan (Johann)**, teoloog, ajaloolane, poliitika- ja haridustegelane, on jätkanud tegevust Tartu ülikooli tegeliku usuteaduse korralise prof-na, olnud dets-ni 1928 ülikooli prorektoriks ja on toiminud s. a-st peale kolme ametiaja kestel kuni 1937. a. lõpuni ülikooli rektorina. Oma õiglase, avarapilgulise ja tasakaaluka iseloomu tõttu oli K. rektorina suures lugupidamises. K-u rektoriks oleku aja kestel jõudis juba varemini sihikindlalt arendatud ülikooli eestistamine lähikaudu oma võimaliku äärepiirini; see teostus enamikus juba eesti ülikoolis hariduse saanud nooremate eesti õpetlaste juurdetuleku kaudu. Majanduskriisi ja sellele järgnevail a-il tuli ülikoolil ühtlasi läbi elada raskeid aegu eelarve olulise kärpimise ja koosseisude piiramise häirivate taotluste tagajärjel. 1935. a. sügisel hakkas ülikooli ümber tekkima pingeid, mis ajajooksul järjest süvenesid, tuues enesega kaasa Ülikooli seaduse korduvaid muutmisi. Neist muudatusist olulisemad olid 1936. a. kevadel ja suvel toimunud ülikooli majandusala valitsemise reorganiseerimine majandusdirektori-ameti sisseseadmisega, tehnikateaduskonna üleviimine Tallinna ja viimaks selle lahutamine Tartu ülikoolist, teaduskondade ja osakondade avamise ja sulgemise korras ülikooli osatähtsuse vähendamine ning samal ajal Tartu ülikoolis keemiaosakonna likvideerimine ja s. a. sügisel Üliõpilaskonna Edustuse laialisaatmine ning selle asendamine haridusminister A. Jaakson'i (vt. *Suppl.*) poolt määratud Üliõpilaskonna Ajutise Juhatusega. Sept-s 1937 anti riigihoidja K. Päts'i (vt. ka *Suppl.*) poolt uus Ülikoolide seadus, mis hakkas kehtima 1. jaan-st järgmisel a. ja rajas ülikooli valitsemise oluliselt uutele alustele. — Ühtlasi on K. olnud a-st 1934 Tartu ülikooli koguduse eesti pihtkonna õpetaja, 1929—37 Rahvusvahelise Vaimse Koostöö Komisjoni Eesti komitee juhataja, 1920—33 Tartu Ülikooli „Toimetuste" toimkonna juhataja, 1924—29 usuõpetuse metoodika õpetaja Tartu õpetajateseminaris, a-st 1925 didaktilis-metoodilise seminari usuõpetuse haru juhataja ja 1929—31 haridusministeeriumi juures usuõpetuse korraldamise komisjoni liige. Seltskondliku tegevuse alal on K. jätkanud osavõttu mitmesuguseist üritusist ja organisatsioonidest. Ta on olnud 1910—14 EKS-i abiesimees, 1914—21 sama seltsi esimees, 1929—34 Õp. E. S-i abiesimees, 1929—35 Eesti Kultuurkapitali Nõukogu liige, 1925—33 Akadeemilise Ajaloo-Seltsi juhatuse liige, 1932—37 Kaitseliidu Vanematekogu liige, 1934—36 ERM-i hoolekogu liige ja abiesimees, 1928—35 Bergmanni Abiraha valitsuse liige, 1934—36 Tartu linnavolikogu liige ja juhataja; ta on a-st 1926 „Usuteaduslise Ajakirja" toimetuse liige, a-st 1929 Eesti Kultuuriloolise Arhiivi kolleegiumi esimees ja a-st 1933 Noorte Kotkaste Sõprade Seltsi esimees. Oma üldkultuuriliste ja teaduslikkude teenete eest on K. saanud laialise tunnustuse osaliseks. Nii on ta valitud audoktoriks Riia ülikooli (1929), Szegedi ülikooli (1932), Tartu ülikooli

Eesti biograafilise leksikoni tÃƒÂ¤ienduskÃƒÂ¶ide, 1940, lk. 153